Cărţi şi Reviste

N. Batzaria — „Sărmana Leila", *roman din viaţa cadânelor, pag. 288, lei 22.*

Prin această lucrare d. N. Batzaria dă în volum primul roman. Cum era şi de aşteptat, romanul nu putea fi luat decât din viaţa orientală, pe care a dovedit că o cunoaşte aşa de bine.

Eroina romanului, Leila, e dusă de copilă mică în Europa. Acolo primeşte o educaţie europeană şi îşi formează spiritul în civilizaţia occidentului. Are şi o idilă de dragoste, dându-şi inima unui tânăr secretar dela o Ambasadă străină.

Dar la vârsta de 18 ani e nevoită să se întoarcă la Constantinopol, unde o duce tatăl ei, fanaticul turc şi marele mâncător de creştini, Ferhad Paşa.

La Constantinopol tânăra turcoaică, care prin mentalitatea ei e o europeană desăvârşită, cade brusc într'un mediu turcesc, unde femeia e închisă, ascunsă tuturor privirilor streine şi e lipsită de voinţă şi cugetare proprie. Contrastul e prea isbitor. Paginile în care ea descrie viaţa de harem, suferinţele îndurate şi primejdiile ce o ameninţă, sunt cât se poate de înduioşătoare. Capitolele „O serată de cadâne" şi „Cum petrec Turcii" trebuesc citite şi răscitite. Ele nu sunt numai foarte preţioase documente, ci tot deodată, frumoase pagini de literatură.

Leila, care nu încetează un moment de a se gândi la iubitul ei din Europa şi de a spera în unirea cu dânsul, e măritată fără voia şi consimţimântul ei după un turc, trecut de 40 de ani şi care mai avea două soţii în haremul său.

După peripeţii, a căror citire constitue o lectură foarte atrăgătoare, Leila isbuteşte să fugă dela Constantinopol şi să se mărite după alesul inimei sale.

Va avea acum parte de zile fericite? Nu, căci acum se aruncă asupra ei celălalt fanatism: fanatismul creştin catolic. Ea şi soţul ei sunt puşi la index şi ocoliţi de către aşa zisa societate înaltă, o societate copleşită de prejudecăţi şi crescută în sentimente de făţărnicie şi de ură împotriva a tot ce nu e ca dânsa.

Biata Leila, care era convinsă că în lumea creştină nu e loc pentru ură şi fanatism, se convinge de contrariul.

Nu numai atât. Prinsă şi strânsă între cele două fanatisme, ea e strivită. Moare puţină vreme după ce dă naştere unei fetiţe. Un an după moarte, soţul ei duce înaintea altarului pe o fată socotită că bună catolică de către părinţii lui şi de către preotul familiei.

Asupra stilului d-lui Batzaria nu e nevoe să insistăm, pentru că cititorii noştri au ocazie să citească schiţele sale în „Adevărul Literar".

Ţinem să relevăm însă că pe lângă o închegare măiastră a întregei acţiuni, în romanul „Sărmana Leila" — primul roman din viaţa orientală în literatura noastră — autorul dovedeşte, în ceiace priveşte limba şi forma, un progres îmbucurător asupra scrierilor sale anterioare. Cât despre talentul său de povestitor, d. Batzaria arată şi în acest roman, că d-sa are un deosebit farmec de a povesti.

Aşa fiind, noul său roman e chemat să aibă un adevărat succes.

Teatrul sătesc

O interesantă carte daneză: a profesorului *Salkölp*, asupra teatrului sătesc, apărută zilele trecute, este cu mare interes recensionată de presa străină. Danemarca, ţara ideală a cooperaţiilor ţărăneşti şi a democraţiei rurale, a putut înţelege, dela începutul anilor 1886 înfiinţarea teatrelor săteşti. Primitive şi sentimentale, „teatrele" ţărăneşti din Danemarca reprezentau la început piese uşoare, monologe şi recitări dramatice, inspirate din istoria Danemarcei ca şi teatrele săteşti să poată fi organizate sistematic, nelipsindu-se nici o comună de binefacerile culturei teatrale. Trupe formate din elemente de valoare ale ţărănimei, cutreeră Danemarca. Piesele sunt inspirate şi azi din istorie şi grandoarea „Daniei viteje"—dar nu este emoţionant să ceteşti, că ţăranii danezi au jucat pentru ţărani piese de **Tolstoi.** (Puterea întunericului). **Avarul** de **Moliere** şi alte piese clasice?

Teatrul sătesc (mai bine zis teatrul ţărănesc) la noi, în România, e poate la începutul înfiinţărei. Există în unele locuri, d. e.: în Borza din Transilvania, Societăţi de plugari, cari au şi teatru. Am asistat şi eu la o representaţie teatrală dată de ţăranii români în Mocira, judeţul Satu Mare. „Teatrul" era făcut în şura unei mari proprietărese şi figuranţii: ţărani şi fete, au jucat o piesă de-un trubadur ocazional (mi se pare că îl vhiamă Rodina). Şi am avut prilejul să văd, cu câtă dragoste se interesează ţăranii de meşteşugul scenei. Publicul întreg compus din ţărani, a stat până noaptea târziu la representaţie, care era un amalgam de sentimentalism şi romaticism, afocat de o simţire românească lăudabilă.

Credem că pildele din Norvegia, Danemarca, Germania şi Austria, (ca să nu amintim strălucitele jocuri biblice din (Oberammergau) s'ar putea imita şi la noi. Educaţia masselor prin teatru este o problemă şi pentru Statul român.

O carte interesantă

„Abizuri" de Eugen Mezei.—Cluj 1922.

Autorul cărţei—o jertfă a războiului—ne arată, cu exemplul vieţii sale trudite, cum trebuia să acopere sub mască intelectualul român din Ardeal zâmbetul dispreţuitor faţă cu habsburgismul distrugător de vieţi. Eugen Mezei a fost tratat de autorităţile ungare ca „nebun"—şi de aceasta putu scăpa cu viaţă în procesul de spionagiu ce i s'a intentat şi care sfârşia tragic — pe streangul spânzurătorii. Şi doctorul Eugen Mezei s'a răzbunat pe asupritorii neamului românesc: demascând uneltirile camarilei austriace şi banditismul exţra-legal al „minunaţei" patrii ungureşti, care răsplătea cu glonţe pe nefericitul naţionalist, rebegii, de principiile lui Tisza şi Apponyi.

Sunt sugestive pasagiile, uneori naive, şi galimaţias-ul cu care sunt publicate micile istorioare, ne surprinde—dar d. **Eugen Mezei** declară dela început că nu are pretenţii de-a fi scriitor, lipsindu-i dinamica necesară a unei munci constructive literare. Limba suferă de lipsuri şi artificialitatea împinsă până la brutalitate, totuşi bucăţile acestui volum trebuesc cetite de toţi aceî, cari se interesează de soarta intelectualului român sub fostul regim ungar, care—după cum se vede—a pervertit şi natura omului de-a se şti apăra pe calea legalităţii. Şi vor vedea, duşmanii unităţei naţionale, câtă putere de cohesiune are noul stat român, care a putut scoate accente de adâncă umanitate din foştii sclavi de eri.

Edgar Lee Mosters

In „Adevărul literar" recensionăm mişcarea literară din streinătate,—după cum au văzut cetitorii noştri—cu o deosebită conştiinţiozitate, dacă nu cu o pedanterie, convinşi fiind de utilitatea acestei opere. Contactul nostru cu lumea civilizată nu mai poate fi negat şi ar fi o mare şi neiertată greşală să anatemisăm culturi şi curente intelectuale streine, comunitatea de ideî fiind mai puernică ca oricând.

Literatura americană este puţin cunoscută la noi. In afară de operele de moralitate publică ale lui **Bret Harte** şi povestirile fantastice ale lui **Edgar Allan Poe,** puţin se cunoaşte din opera scriitorior americani. In vremea din urmă s'a deşteptat interes pentru Walt Whitman şi Emerson, iar în ultimii ani îşi făcură apariţia în literaturile occidentale numele lui **Jack London** şi **Upton Sinclair.** Mai ales acesta din urmă, prin campania dusă împotriva capitalismului (trust-ului) american, a fost privită cu satisfacţie şi romanele romancierului american au înlăturat deodată romanele dulcegi, binecrescute şi loyale ale fabricanţilor sentimentali.

Poesia americană modernă începe să răzbată abia acum în Europa, şi în Anglia devin tot mai populari poeţii americani: **Vachel Lindsday,** impresionistul, ale cărui versuri exotice, de-o factură nouă şi bizară (versurile pagodei şi a braminilor, cântece de gesaih etc.) sunt traduse şi publicate în cele mai eminente publicaţii occidentale. L'art pour l'art-ul american representat de **Robert Fros, Alfred Kreymbourg, Amy Lowell** şi **Ezra Pound** este rafinat în estetismul şi modernismul lui **Edgar Lee Mosters.** Edgar Lee Mosters este un iniţiator în literatura americană. Contestat dela început, introducând în puritanismul respingător şi pseudo moral, accentele durerei omeneşti, simţul pasionat al bărbatului doritor de viaţă—**Edgar Lee Mosters** a revoluţionat literele americane. Celebra lui operă: **Spoon River Anthology"** este sărbătoarea literaturei americane. Poate nici-o operă americană, în afară de **„Le aves of Grass"** de **Whitman,** n'a produs atâta vâlvă, ca antologia lui Mosterss. Este un roman liric: pasiunea poetului pentru sânul Maggei, pentru sărutările Edithei şi zâmbetul lui Bert, Tom—visiunile unui neurastenic, care revisează copilăria lui din Chicago, hiedonismul artistului ameninţat de lanţurile convenţiunei şi ale puritanismului ipocrit. Poesia: **Emily Sporks,** necrologul învăţătoarei, care vorbeşte din mormânt, este una dintre cele mai frumoase poeme din câte s'au scris până astăzi:

Ithiirsted so for lowe
I hungered so for life!"

a fost setoasă de dragoste şi flămândă de viaţă.. Şi versurile de clasică inspiraţie: **Iack Poquire, D-r Sigrtrid Isemant** (martirul ştiinţei)... „my somoco hos no frieud" spune în **Russian Sonia,...** Poesia americană, pe care **Ingram** o credea imunizată de decadentismul parisian, şi pe care o ironisa **Baudelaire,** face acelaş drum de evoluţie a tuturor literaturilor: dispar în uitare romanele equestre, cu subiecte din viaţa celor bogaţi şi în locul lor apare conturul romanului social; poesia armonioasă, dar burgheză în fond a lui **Longfellow** o înlocueşte lira durerii şi a iubirei omeneşti: **Mosters.**

Volumul lui **Edgar Mosters** „Spoon River Anthology" apare zilele aceste tradus în franţuzeşte, italieneşte şi în limba spaniolă. Prefaţa traducerei rfanceze o scrie **Georges Duhomel.**

Revista Modelor

Mâneci largi şi sfăşiate. Mantale cu pelerină.

Din nou moda ne pregăteşte surprize: vom avea când rochii largi şi cămăşi strimte — bine înţeles rochii-cămăşi — jachete lungi şi veste scurte, evocări din al doilea Imperiu şi din Evul-mediu, mâneci lungi şi sfăşiate, sau braţe goale, mantale cu pelerină sau redingote înguste.

Care mai de care cu o deosebită preocupare de artă, căci nu se pierde din vedere nici linia, nici stilul pentru realizarea unei mode estetice.

In **Femina** din Septembrie ca şi în **Style,** cronicarele ezită să definească bine, caracterul modei viitoare.

Şi se întreabă surprinse: Care va fi adevărata siluetă a femeei pariziane? Va semăna cu Diana de Poitiers sau cu D-na de Metternich, cum ar dori casa Louvin?

Redingota lungă şi reîntoarcerea jacheteî clasice este foarte favorizată de marii croitori francezi.

La mulţi însă, jacheta scurtă, rămâne la ordinea zilei şi e tivită de o bantă de skungs sau altă blană, ceea ce o răsfrânge în afară, lărgindu-i conturul. Gulerul va fi foarte înalt şi bogat, iar manşetele în formă de manşoane.

Totul cu un aer tânăr şi încântător. In jurul acelei teme, o mulţime de variaţiuni vor colabora să dea modei o aparenţă de fantezie şi de bogăţie.

Capa se menţine încă în prestigiul modei, dându-i-se o formă şi mai amplă — à la Hamlet — şi se face, cu deosebire din catifea gris sau neagră.

E curios, că moda aceasta, evocatoare a amazoanelor, a adus din nou în garderoba femeei: gheata!

Oricât ar fi fost de frumoasă, femeea a repudiat-o de la o vreme, tocmai, fiindcă n'are nici svelteţea, nici degajerea unui pantof.

Totuşi vom vedea ghete în culoarea rochiei, asortate şi imaginate cu mult gust.

Mânuşile cu manşete întoarse, cu frange şi cu crispenuri, îşi vor asorta culoarea cu a ghetelor şi cu a pălăriei.

Catifeaua este introdusă mult în rochiile de iarnă, şi ca să nu fie prea călduroase, multe din ele vor avea bluza — deşi cusută de fustă — dintr'o mătase în culoare. Jacheta din catifea, va fi dublată cu blană, pentru a putea înlocui haina grea de iarnă.

Mielul se va purta, ca dublură, însă ras, având un pseudo-aer de breichwanz. El va fi colorat în toate tonurile, cu deosebire „bois de rose" sau „marron". Inspiraţia aceasta pare mai fericită, de cât aceia de a se fi colorat „singe"-ul, în toate nuanţele paletei, cum au încercat blănarii, în iarna trecută.

„En vogne", vor fi broderiile de hermină, de lutru, de taupe, aşezate ingenios, pe rochiile de postav, după moliciunea şi culoarea necesară costumului.

Pe lângă toate aceste consideraţiuni de gust şi de apreciere, silueta are ceva din anotimpul trecut, pe care în acest preludiu, îl accentuiază mai mult.

Mâneca largă şi spintecată, ca în teatrul de costume, rămâne nediscutată şi modelul de alături, dovedeşte cât e de frumoasă şi evocatoare această mânecă.

O manta cu pelerina pe umeri, căptuşită în écossais, este tot ce poate fi mai în acord cu simpaticul **five-o'clock tea,** pe care l'am adoptat cu atâta simpatie.

DIANA

Adevărul Literar şi Artistic

IN ŢARA		IN STRAINATATE	
Pe un an	120	Pe un an	240
„ 6 luni	60	„ 6 luni	120
„ 3 „	30	„ 3 „	60

INSEMNĂRI

„Scrisoarea pierdută" de *Caragiale* în ungureşte.

Ni să comunică din Cluj, că direcţia teatrului ungar va reprezenta în curând **Scrisoarea pierdută** de Caragiale pe scena teatrului maghiar din acel oraş.

Trducerea este a d lui **Imré Kádór,** tânărul şi talentatul publicist, care a tradus mai multe piese româneşti.

D. **Imre Kádór** prepară şi traducerea pieseî **Paiajenul** de A. de Herz, care asemenea figurează în programul teatrului maghiar.

„Scrisoarea pierdută" tradusă în ungureşte, va fi jucată de cele mai de seamă elemente ale teatrului ungar din Cluj, şi premiera promite o nouă învingere a geniului românesc în faţa unui public care până acum nu ne-a cunoscut.

Ignotus în Cluj

Unul dintre cei mai de seamă scriitori ai Ungariei d. **Ignotus** (Hugo Weigelsberg), distinsul redactor al revisteî **„Nyugat"** (Apusul) se află actualmente în Cluj, unde a luat redacţia unui ziar politic: **Keleti Ujság** şi a revisteî **Napkelet,** de care ziarele noastre, şi mai ales **Adevărul literar** s'a ocupat cu deosebită căldură, afirmând că ne place modul civilizat cum aceste publicaţii discută problemele comune ale culturei noastre.

Prezenţa lui **Ignotus** în Cluj, este un prilej pentru cititorii noştri, să reamintim că eminentul publicist a fost unul dintre puţinii scriitori unguri, cari dela început au propovăduit politică de înţelegere faţă cu naţionalităţile aflătoare în fosta Ungarie. In consecinţă, d-l **Ignotus,** a scris în cursul războiului mai multe articole în apărarea culturei româneşti şi este îndeobşte cunoscut schimbul de scrisori între d-sa şi **Emil Isac,** cari au provocat bu curie şi mulţumire între Ardeleni.

D. **Ignotus** stabilindu-se în Cluj, va intra o notă şi mai pronunţat europeană în publicaţiile amintite şi cultura românească va găsi un nou element, de a putea discuta problemele atât de arzătoare ale vieţii intelectuale.

Apropierea culturală româno-ungară, de care s'a vorbit atât de mult în vremea din urmă în presa noastră, câştigă prin d-l **Ignotus** un campion de mult preţuit de noi Românii.

Avercienko în exil

Rusia sovietică pierde un scriitor mare în persoana scriitorului *Avercienko,* unul dintre cei mai distinşi poeţi ai Rusiei moderne. In primii ani ai revoluţiei ruseşti, dânsul a redactat revista umoristică *Satirikon* în care a biciuit fără milă extravaganţele lui Lenin şi Trotzki. In consecinţă *Avercienkko* a fost expulzat, împreună cu Mereşchowski, Bunin şi Kuprin, scriitori mari ai Rusieî, cari nu s'au putut împăca cu teroarea roşie. *Avercienko* este actualmente la Praga, unde îşi termină o nouă piesă: *Jocul morţei,* comedie în trei acte, care va fi reprezentată la Belgrad, Zagreb şi Praga. Minunatul scriitor conduce şi o trupă de teatru ruseasc, pornită în turneu în Slovacia.

Consiliul comunal din Breslau împotriva lui Gerhart Hauptmann

Marele poet al Germaniei, *Gerhart Hauptmann,* a împlinit 60 de ani. Alături de *Maeterlinck* şi *Schnitzler,* cari asemenea îşi sărbătoresc în acest an aniversarea a 60 a naşterei, poetul „Hanneleî" al „Clopotelor cufundate" şi al „Ţesătorilor" a fost sărbătorit de întreaga lume civilizată.

Oraşul *Breslau* a aranjat o serie de festivaluri în onoarea celebrului fiu al oraşului, la care au asistat cei mai distinşi reprezentanţi al culturei germane: *Einstein,* prof. *Foerster, Quidde, Hugo von Hoffmannsthal* etc. Consiliul comunal din Breslau vrând să dea festivităţilor un caracter şi mai strălucit, s'a întrunit într'o şedinţă, la care s'a discutat propunerea unui consilier comunal, ca *Gerhart Hauptmann* să fie ales cetăţean de onoare al urbeî. Consiliul comunal însă — în mare parte compus din partizanii reacţiunei germane — a găsit, că meritele lui *Gerhart Hauptmann* nu sunt atât de mari, ca să poată fi ales cetăţean de onoare şi moţiunea n'a fost primită. *Hauptmann* nu putea avea meritele lui *Hindenburg...* ales dela începutul războiului primar de onoare al oraşului Breslau, şi consiliul comunal, reprezentant al junkerismului anticultural şi arogant, a dat de fapt un caracter strălucit serbărilor dela Breslau, respingând alegerea de cetăţean de onoare a celui mai mare poet german. Poate că Heine, în mormântul său, va spune cu resignare: die Schwaben sind dumm, aber Sie leben.

Reproducere

Bécsi Magyar Ujság, ziarul emigranţilor din Viena, reproduce în întregime articolaşul nostru din *Adevărul literar* publicat asupra centenarului marelui poet ungur Petöfi.

Teatrale

Impăcarea culturală între germani şi aliaţi, se începe anevoie. Totuş, din când în când, se arată semne, că războiul n'a nimicit definitiv legăturile culturale ce existau între naţiunile mari. După hotărârea Societăţeî Autorilor Dramatici francezi de-a relua piesele autorilor germani la teatrele franceze — propunerea fiind a însuşi preşedintelui Robert de Flers — acum, America trimite solia de împăciuire în persoana d-lui Webber-Smith, delegatul sindicatului teatrelor americane, care a încheiat zilele trecute un contract cu *Deutsches Opernhaus* din Berlin, ca acessta să întreprindă un turneu în America, îndeosebi în New-York, Chicago, Washington, Canada şi peninsula latină. *Deutsches Opernhaus* va pleca cu întreg aparatul artistic şi tehnic ce posedă: 240 de membri (cântăreţi, soliştî şi coriştî) şi orhestra cu 110 muzicanţi. Primele reprezentaţii le va da la *Metropolitain House,* deschizând turneul cu *Lohengrin* de Wagner. In acelaş timp se anunţă că *Richard Strauss* celebrul compozitor german, care-a fost sărbătorit în întreaga Americă, a fost ales membru de onoare al Sindicatului Compozitorilor americani.

Premiul Harvieux

A fost conferit în acest an la Paris autorilor dramaticî Obey şi Amiel, pentru delicioasa comedie: La Souriante Madame Benidet, care a fost jucată de multe sute de orî la Paris.

Societate internaţională pentru cultul muzicei

In „Adevărul literar" am amintit de serbările muzicale ce s'au ţinut acest an la Salzburg, şi la cari noi, Românii — ca de obiceî — n'am fost reprezentaţi, deşi, credeam că ar fi fost mult mai util să trimetem pe Enescu la Salzburg, decât pe d. Plesnilă la Helsingfors.

Serbările dela Salzburg au decurs în deplina animaţie a publicului internaţional. La încheierea serbărilor s'a ţinut o şedinţă festivă a „alianţeî internaţionale a muzicei", prezidată de celebrul muzician englez *Dent* şi a luat fiinţă „Societatea internaţională pentru cultul muzicei" în care au fost aleşi următorii reprezentanţi: Prof. Sonneck şi dr. Sarchinger (America), dr. Schulz-Dornburg, Hindemith (Germania), dr. Steinhardt şi compozitorul F. Stepan (Cehoslovacia), Evans şi Dent (Anglia), Honneger şi Mihaud (Franţa), Gatti (Italia), dr. Damisch (Austria), Bela Bartók (Ungaria) şi Catila (Finlanda). Societatea aceasta are de scop să înlesnească ţinerea concertelor în toate ţările şi să răspândească ideia împăciuireî între popoare prin cultul armonieî. Societatea a hotărât că la iarnă va aranja un mare concert la Londra, la care se vor preda operele compozitorilor din ţările aliate şi „duşmane".

Două milioane lunar...

Sindicatul artiştilor dramatici din Viena a dezarmat însfârşit rezistenţa directorilor de teatru şi s'a încheiat un contract tip între artişti şi directori.

S'a hotărât în principiu că nici un artist austriac nu poate avea mai puţină plată lunară de 2 milioane (fireşte nu dolari ci..) coroane austriace.

Biata Austria! Ţara lui Kainzl va fi silită în curând să-şi plătească artiştii cu vagoane de bancnote austriace, cari devin pe zi ce merge, tot mai inutile.

La Salzburg, s'a afişat la teatru, că direcţia teatrului primeşte şi în natură abonamente, stabilindu-se: abonamentul unei loji lunar, cu o sută de chilograme de zahăr ori cincizeci de chilograme untură.

Carnetul fraţilor Goncourt nu se poate publica

Guvernul francez — după cum se ştie — a dat însărcinarea profesorului Henry *Cèard,* să citească întregul carnet al fraţilor *Goncourt* şi să facă raport asupra conţinutului. Memoriile fraţilor *Goncourt* au apărut fragmentar. Aveau însă un carnet, scris împreună şi ţinut sub lacăt de Ministerul instrucţieî, căci — se afirmă — conţine intimităţi jignitoare din viaţa marilor bărbaţi ai Franţei. Ministerul instrucţiei a dispus ca d. *Cèard* să citească manuscrisul şi să se pronunţe asupra lui.

Cenzorul carnetului a găsit, că de fapt, carnetul fraţilor Goncourt se ocupă de multe intimităţi, cari divagează spre pornografie şi chiar de aceasta, a propus ca memoriile fraţilor Goncourt să nu fie tipărite. In acest sens a dispus şi ministrul instrucţieî. Presa franceză, revoltată de actul brutal al Ministerului, protestează împotriva cenzurei „unui simplu particular" şi pretinde ca genialul *Journal* să fie tipărit. Dispoziţia Ministerului n'a fost schimbată însă şi manuscrisul a fost din nou închis în sertarele de fier din Biblioteque National.

Programul Everyman Theatre-ului din Londra

In Anglia, după cum se ştie, mişcarea teatrală nu este atât de intensă ca în Franţa ori în Germania. Teatrele de stat joacă puţine piese, iar teatrele particulare se feresc de-a scoate pe afiş piese literare şi se îndestulesc cu reviste. Teatrul englez divagează între clasicism şi *music halle* şi puţine teatre au înscrise în programul lor lucrări literare. O excepţie este şi teatrul *Everyman* din Londra, care îşi publică raportul asupra activităţeî sale. Teatrul a fost fondat de câţiva particulari entuziaşti, între cari se află şi actualul director *Norman Macdermote.* La început teatrul s'a luptat cu mari neajunsuri, astăzi învinse, căci şi-a asigurat continuitatea activităţeî formând o societate „The Frieds of the Everyman Theatre" (prietenii teatrului Everyman), cari au contribuit cu sumele necesare la realizarea scopului acestui teatru englez de avantgardă. *Everyman Theatre* a jucat dela 15 Septembrie 1920 piese de *Jacinto Benavente, John Masefield, Bernard Shaw* (yon never can tell), dramele misteriosului *John Galsworth (Foundations; Omul mic). Bushido* o dramă japoneză în traducerea poetului simbolist *Eugene O'Neil;* piesele delicioase ale unui nou poet englez *Lord Dunsany; Prunella* de *Barker Housman* şi piesele poeţilor irlandezi *I. M. Synge, Wm. Boyle* şi *St. John Ervine. „Everyman Theatre"* va relua în acest an „John Gabriel Bokman" de *Henrik Ibsen,* piesa germanului *Wilhelm von Scholz:* The race with the Shadow; *Pigeon* de *John Galsworthy* şi comediile lui *Bernard Shaw* între cari şi celebra: „Mesalianţa". Presa puritană, engleză, care îl consideră şi azi pe Oscar Wilde ca un criminal neuitându-i numele C. 3. 3. şi suferinţele din Reading, presa unei pseudo-moralităţi exagerate, care aprobă şi azi interzicerea piesei *Monna Vanna* de Maeterlinck, nu se bucură de activitatea acestui teatru literar, condus cu mult simţ artistic şi cu deosebită ruţină de eminentul *Macdermott* şi protestează împotriva Lord Chamberlain-ului care a iscălit licenţa teatrului Everyman.

ALMANACHUL
ziarelor „Adeverul" şi „Dimineaţa"
pe Anul 1923
se va găsi pe masa tuturor, de oarece va interesa toate păturile sociale.
Format mare, tipărit cu INGRIJIRE PE HÂRTIE BUNĂ, va avea colaborarea celor mai mari scriitori, literaţi, desenatori şi humorişti.

Anunciuri pentru Almanachul
ziarelor „Adeverul" şi „Dimineaţa"
etc. se primesc direct la Administraţia ziarelor noastre şi la Soc. Generală de Publicitate
Carol Schulder & S. Berger
Str. Karagheorghevici 9. Telefon 11/84

ALMANACHUL ziarelor „Adeverul" şi „Dimineaţa" pe Anul 1923, se va vinde cu preţ popular spre a putea fi cumpărat de toată lumea.

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ PERIODICE ROMANIA

Atelierele soc. ADEVERUL Sărindar 9—11.